

A Chómhúinteoir, a chara,

Beannachtaí na Féile Pádraig chugat ó Fhoireann Ghaeilge Iar-bhunscoile an Ghaelaonaid. Tá súil againn go bhfuil tú ag cur an earraigh díot go suaimhneasach, sásta agus faoi shláinte. Beidh an-chuid imeachtaí chugainn an mhí seo idir Lá Fhéile Pádraig, Seachtain na Gaeilge agus saoire na Cásca agus tá súil againn go mbeidh an dea-aimsir linn go luath.

Nath na Míosa:
‘a bheith i Márta a trí’
(.i. a bheith in ardghiúmar)

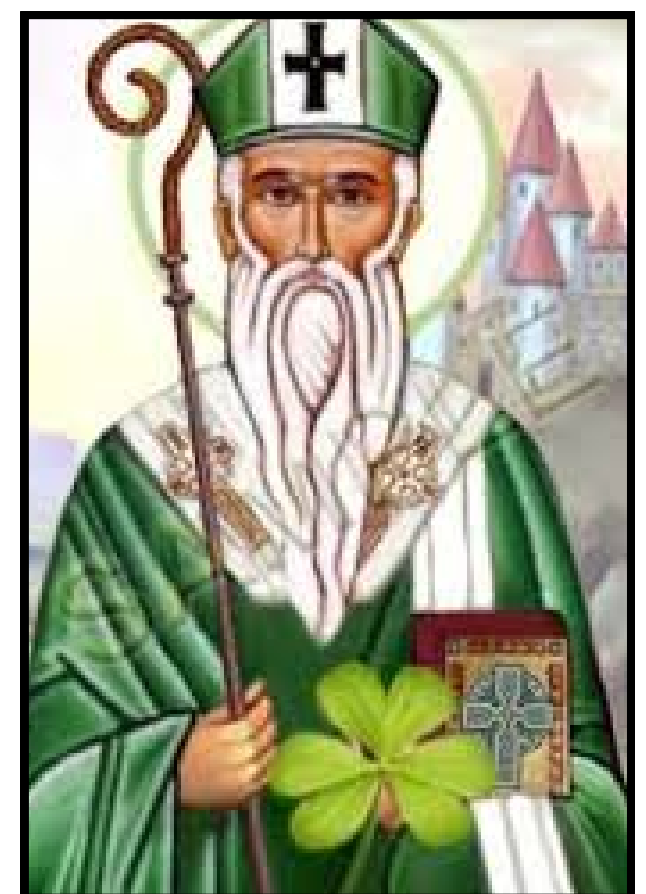
*‘Bím i Márta a 3 nuair a bhíonn mo shláinte
agam, agus mo shaol agus gach aon ní eile
chomh maith is is féidir liom a bheith’.*

Tomás Ó Criomhthain.

Ciallaíonn nath mhí an Mhárta a bheith in
ardghiúmar nó ar mhuin na muice mar a
bheimid go léir le teacht na dea-aimsire!

Naomh Pádraig

Tá deabhóid á léiriú do Naomh Pádraig in Éirinn ón 7ú haois agus, mar thoradh air sin, d’fhógair an Róimh an 17 Márta ina lá speisialta dó sa 17ú haois déag. Le scaipeadh phobal na hÉireann sa naoú haois déag, thug na daoine leo an deabhóid sin don naomh agus is siombail náisiúnta agus chultúrtha anois ar fud an domhain é. Ceiliúrtar é sa lá atá inniu ann le máirseálacha aoibhne áille agus imeachtaí cultúrtha. Ba ó Naomh Pádraig a tháinig an dá cháipéis is luaithe ina bhfuil tagairt do thír na hÉireann, is iad sin *an Confessio* agus an Litir go dtí Coroticus (ón 5ú haois).

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

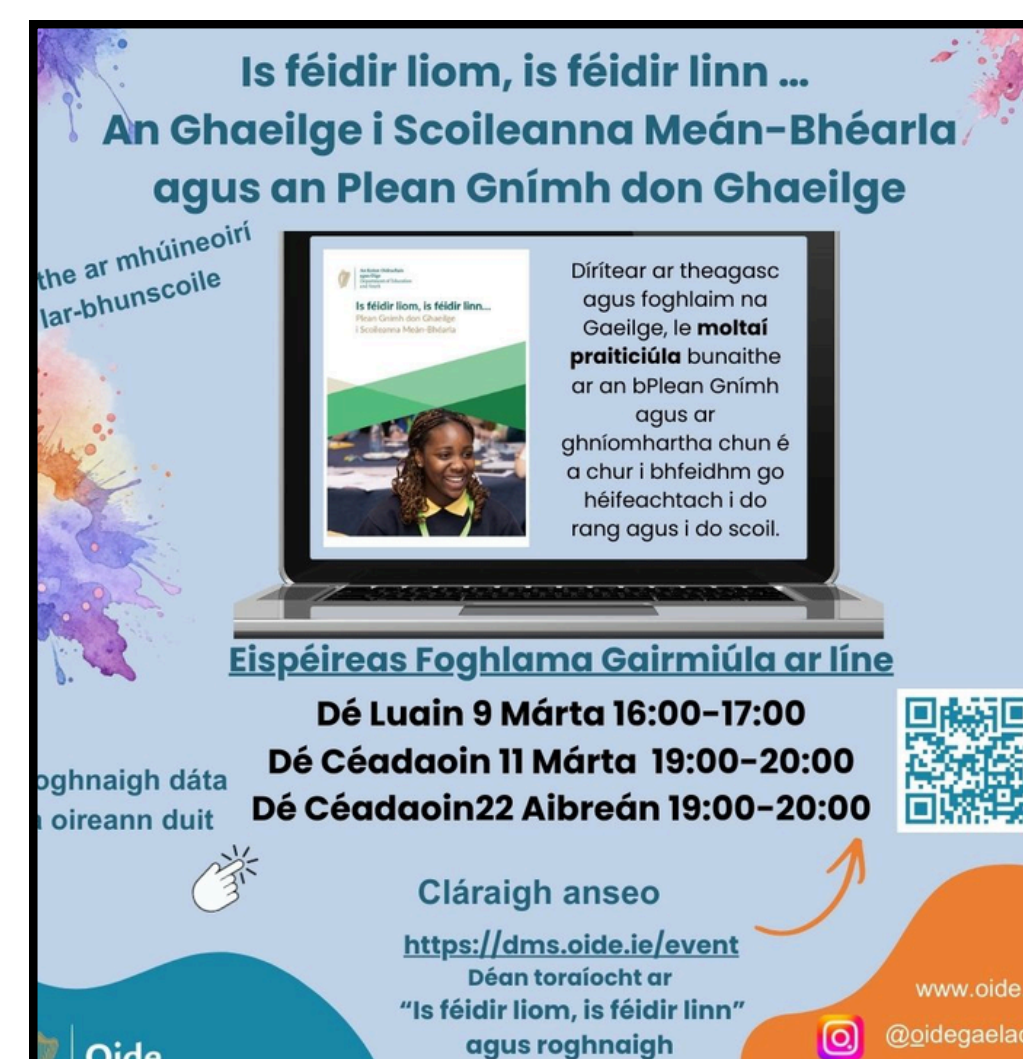
Léiriú Spéise do Cheardlann a éascú ag Tionól Teagaisc 2026

Ba bhreá le foireann na Gaeilge Iar-bhunscoile Oide léirithe spéise a fháil ó mhúinteoirí Gaeilge ar mian leo ceardlann a dhearadh agus a éascú ag an Tionól Teagaisc 2026, a reáchtálfar ar an 7 Samhain 2026 in Óstán Killeshin, Port Laoise, Co. Laoise, R32 TYW7. Líonaigí an fhoirm isteach [anseo](#) faoin **Aoine 29 Bealtaine 2026 ag 5.i.n.**

Plean Gnímh don Ghaeilge i Scoileanna Meán-Bhéarla

Reáchtálfar an chéad Eispéireas Foghlama Gairmiúla eile ar an bPlean Gnímh don Ghaeilge i Scoileanna Meán-Bhéarla ar an 22 Aibreán idir 19.00 agus 20.00. Díreofar ar theagasc agus ar fhoghlaim na Gaeilge le moltaí praiticiúla bunaithe ar an bPlean Gnímh agus ar ghníomhartha chun é a chur i bhfeidhm go héifeachtach. Cláraigí [anseo](#).

Seanfhocal na Míosa
Tír gan teanga, tír gan anam

www.oide.ie

@OideGaelAonad

@Oide_PP_Gaeilge

Ceannairí don Todhchaí

Is deis iontach é Ceannairí don Todhchaí do mhúinteoirí Gaeilge tacú le scileanna ceannaireachta na scoláirí a chur chun cinn mar aon le labhairt nádúrtha na teanga. D'fhéadfadh scoileanna féachaint ar na deiseanna agus na féidearthachtaí a bhaineann leis i dtaca leis an bPlean Gnímh don Ghaeilge i Scoileanna Meán-Bhéarla. Is féidir an clár ar fad nó modúil áirithe a roghnú ón gclár le reáchtáil as Gaeilge, i scoileanna lán-Ghaeilge agus Gaeltachta nó scoileanna Meán-Bhéarla.

Spreagtar scoláirí le freagracht agus le scileanna fíorshaoil a fheabhsú trí imeachtaí scoile agus imeachtaí a eagraíonn CLG. Is deis í seo chun an Ghaeilge a úsáid i suíomh nádúrtha. Is féidir le múinteoirí Gaeilge modúil amhail Iriseoireacht Spóirt agus Bainistíocht Imeachtaí a stiúradh, chun cabhrú le scoláirí imeachtaí Cheannairí don Todhchaí a eagrú, cóitseáil a dhéanamh agus anailís a dhéanamh ar an gclár mar iriseoirí spóirt as Gaeilge. Is féidir le scoil an clár a sceidealú mar mhír sheachtainiúil san Idirbhliain, mar bhloc gearr 4-6 seachtaine, mar thionscadal i rang Gaeilge, nó mar mhodúl comhroinnte le Corpoideachas, Meáin Dhigiteacha nó Stair.

Tacaíonn an CLG go láidir leis an nGaeilge trí Choiste Náisiúnta na Gaeilge, oifigigh teanga i ngach cúige agus contae, acmhainní téarmaíochta agus tionscnaimh, a thugann maoiniú do thionscadail Ghaeilge ar fud na tíre. Bunaíodh an CLG le cluichí dúchasacha agus an Ghaeilge agus an cultúr Gaelach a chaomhnú - eiteas atá fós lárnach don CLG agus don chlár Ceannairí don Todhchaí inniu. Tá tuilleadh eolais ar fáil [anseo](#).

Foclóir Nua Gaeilge ar shuíomh ‘foclóir.ie’

Tá stair foclóra na Gaeilge athraithe agus ag athrú i gcónaí. Tá a lán foclóirí foilsithe lena n-áirítear an Foclóir Béarla-Gaeilge le Tomás de Bhaldraithe (1959), Foclóir Gaeilge-Béarla le Néill Uí Dhónaill (1977) agus an Foclóir Gaeilge agus Béarla le Pádraig Uí Dhuinnín (1927). Is é an luach is mó ar an bhfoclóir nua seo an míniú Gaeilge a sholáthraítear ann in ionad aistriúchán Béarla. Tá an foclóir nua aonteangach seo breac le míniú ar théarmaí agus ar chora cainte as Gaeilge a fhágann nach gá don léitheoir dul i muinín an Bhéarla a thuilleadh. Aithnítear san fhoclóir míniú Gaeilge a chur ar fáil ar théarmaí Gaeilge agus is é sin an tairbhe is mó a bhaineann leis. Ní gá ach sracfhéachaint a thabhairt ar chúpla téarma atá ann chun an saibhreas teanga seo a bhlaiseadh. Bainigí triail as [anseo](#).

Cuardaigh an focal ‘foclóir’ ar foclóir.ie, roghnaigh an táb corcra Gaeilge agus féach ar an sainmhíniúchán agus ar na habairtí samplacha. Éist le fuaimniú an fhocail sna canúintí difriúla, agus cliceáil ar an mbarra corcra ‘ainmfhocal firinscneach, 3ú díochlaonadh chun comhad gramadaí iomlán an fhocail a fheiceáil.

Seo a leanas roinnt de na téarmaí a cuireadh leis le déanaí: callaire cliste, obair chumaisc agus gluaisteán uathrialaitheach.

The screenshot shows the website interface for 'foclóir.ie'. At the top, there are tabs for 'Gaeilge' and 'Béarla-Gaeilge'. Below this, a search bar contains the text 'Focail chosúla: mairtíreacht • maistíneacht • maistreadh • aistreach'. The main entry is for 'máistreacht' with a red 'CMU' tag. Below the entry, there is a section titled 'AINM BRIATHARTHA' with a definition: '1. Is é máistreacht an t-ainm briathartha le haghaidh gach brí den bhriathar máistrigh.' Another section titled 'AINMFHOCAL BAININSNEACH, 3Ú DÍOCHLAONADH' provides a definition: '2. Má tá máistreacht agat ar rud éigin, msh scil, ábhar acadúil nó teanga, tá ardchumas agat sa rud sin, tuigeann tú go hiomlán é agus ní bhíonn aon deacracht agat é a úsáid.' Below this, there is a note: '• máistreacht a fháil ar theanga'. On the right side, there is a list titled 'Brabhsáil an foclóir' containing various related terms: máistir striapach, máistir-rang, máistireochair, máistirleagan, máistirphlean, máistreacht, maistreadh, maistreás, maistreás scoile, maistrigh, and máistriú.

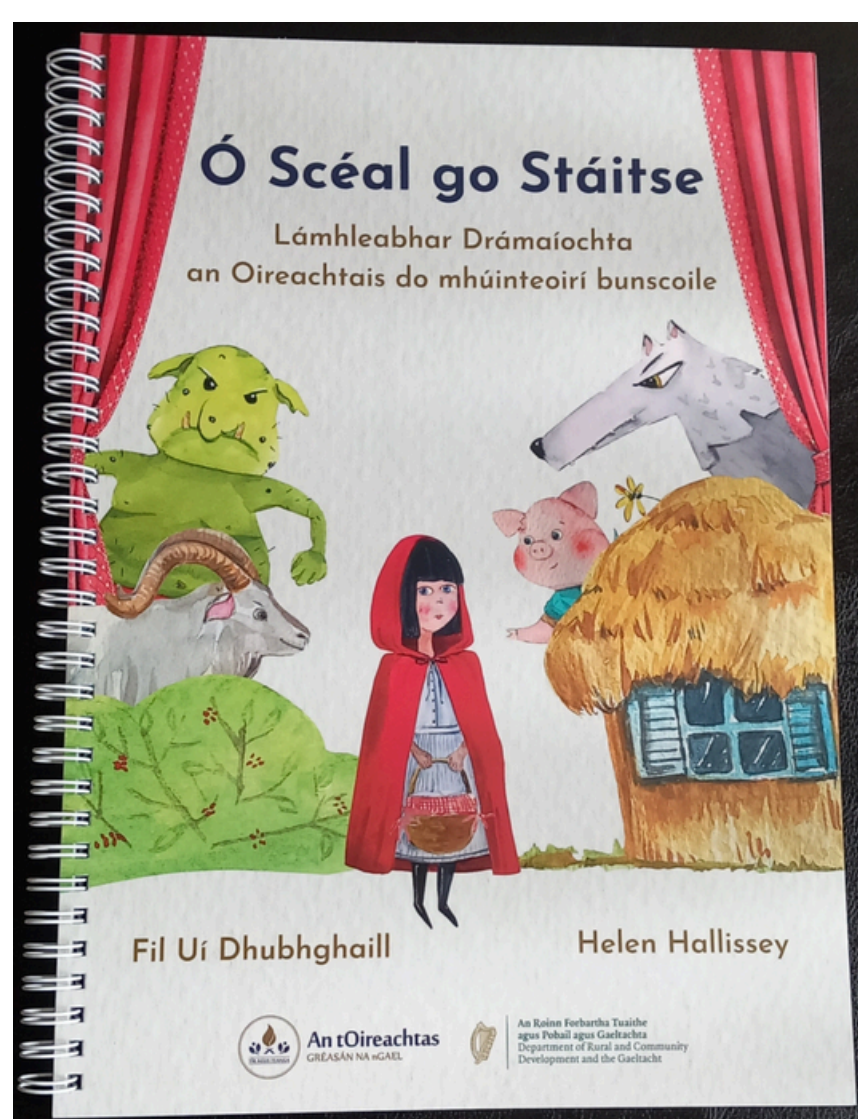
Ó Scéal go Stáitse & Ceardlanna Drámaíochta

Tá lámhleabhar úr drámaíochta ‘Ó Scéal go Stáitse’ foilsithe ag An tOireachtas do mhúinteoirí bunscoile agus ceardlanna réigiúnacha á reáchtáil dóibh siúd ar mhaith leo a gcuid scileanna drámaíochta a fheabhsú. Tugtar treoir phraiticiúil ar conas drámaíocht a úsáid go héasca ach go héifeachtach sa rang sa chlár drámaíochta seo.

Sa lámhleabhar Ó Scéal go Stáitse, cuirtear ar fáil:

- léargas soiléir ar bhuntáistí na drámaíochta mar mhodh teagaisc agus foghlama;
- cluichí agus straitéisí praiticiúla atá éasca le cur i bhfeidhm sa rang;
- ceachtanna samplacha le treoirlínte céim ar chéim;
- moltaí chun páistí le riachtanais shonracha oideachais (RSO) a chur san áireamh go cuimsitheach;
- treoir ar ullmhúchán agus léiriúchán stáitse don Fhéile Scoil drámaíochta.

Má tá suim agat Ó Scéal go Stáitse a ordú nó más maith leat a bheith páirteach sna ceardlanna spreagúla seo, ní gá ach ríomhphost a sheoladh chuig: taibhealaiona@antoireachtas.ie nó fáil i dteagmháil leis an Oifigeach Taibhealaíon i do cheantar.

Ní ceart go cruinn / ní snasta go blasta

Tá cóipeanna breise den acmhainn Ní Ceart go Cruinn agus Ní Snasta go Blasta ar fáil arís. Tá costas 15euro ar an acmhainn seo agus tá comhad fuaime agus taifeadadh scoláirí ag dul leis an acmhainn chomh maith. Tá an leabhrán ar fáil [anseo](#).

Padlet nua COGG

Tá Padlet nua Iar-bhunscoile á chruthú ag COGG faoi láthair le teacht ar acmhainní agus ar phacáistí teagaisc agus foghlama atá deartha agus curtha le chéile ag COGG i gcomhar le heagraíochtaí eile. Tá an Padlet ar fáil [anseo](#).

Acmhainní TG4 FOGHLAIM agus COGG

Liostaí Litríochta na hArdteistiméireachta - nótaí nua ar fáil le COGG agus le Foghlaim TG4 Idir na Línte le fáil ag an nasc Foghlaim TG4 | Ardleibhéal | Filíocht. Tá na hacmhainní ar fáil [anseo](#).

Tuarascáil ar an gComhairliúchán faoi na cáipéisí eolais agus treoracha don athbhreithniú ar na hábhair i dTráinse 4

Foilsíodh le déanaí an 'Tuarascáil ar an gComhairliúchán faoi na cáipéisí eolais agus treoracha don athbhreithniú ar na hábhair i dTráinse 4'. Is féidir an tuarascáil a léamh [anseo](#).

An Cháisc go suaimhneach chugat agus bain sásamh as an tamall beag saoire. Má ritheann aon cheist leat, fáiltímid roimh chomhfhreagras uait. Níl le déanamh agat ach ríomhphost a sheoladh chuig eolas@oide.ie.

Is muidne le meas,

Foireann na Gaeilge Iar-bhunscoile, GaelAonad, Oide.

Ní haon ualach í an fhoghlaim